

**Kaitseväe
õppus Siil**

Lk 3

**Jäätmejaamade
heakorrast**

Lk 3

**Mälumäng
sai väärrika
lõpu**

Lk 6

Kanepi Teataja

Vallavalitsuse ja vallavolikogu ajaleht

MAI 2025 Nr 5 (210)

„Keväjä Tsirgukõnõ“ 10

Kanepi kihelkonna laste laulupäev „Keväjä Tsirgukõnõ“ alustas oma lendu Kanepi Seltsimajas 10 aastat tagasi. Oli kihelkonna 340. aasta ja toona tundus, et võiks just lastele sel puhul ellu kutsuda uue traditsiooni. Kuna kõik lapsed ei pääse esinema suurtele lauluvõistlustele, on tore pakkuda võimalust esineda kohalikul „suurel laval“, erilises valguses ja laulda mikrofoni. Laulupäev sai kohe esimesel korral väga sooja vastuvõtu osaliseks. Nii ongi igal järgneval kevadel taas Kanepi kihelkonna lapsed Eesti vanimas seltsimajas koos laulmas käinud. Selleks, et lapsed saaksid julgelt lavale tulla, teevad suure ja tänuväärse töö ära lauluõpetajad. See on töö, mida tehakse vabast tahtest ja rõõmust, et lapsed armastavad laulda. Eriline tänu kuulub siin muusikaõpetaja Edith Opparile, kes algsaastail tõi Kanepi Gümnaasiumist mitukümmend last laulupäevale ja oli üks julgustajatest idee teos-

tamisel. Tublisid lapsi ja õpetajaid on aastate jooksul olnud palju. Nüüd, juubeli kevadel, Kanepi kihelkonna 350. aastal oli laululapsi kokku osalemas 25. Esineti viies vanuseastmes: 3-4aastased, 5-6aastased, 7-9aastased, 10-12aastased ja 13-15aastased. Kahjuks kõige vanemas vanuseastmes 16-18 tänavu osalejaid polnud. Lisaks esines ka üks ansambel Saverna koolist. Ühe pisikese laululapse ema osales esimesel laulupäeval ja võitis siis 13-15aastaste vanuserühmas. See tegi korraldajal südame soojaks ja näitas, et sündmus on tõesti juba traditsiooniks muutunud. Erilise aplausi teenis Mykhailo Makushyn Põlgaste lasteaiast, kes lühikese ajaga oli selgeks õppinud eestikeelse laulu, kuigi tema enda emakeeleks on ukraina keel.

Päeva avasid külalisesinejad, seto laste ansambel „Mõtsatsirk“. Koos juhendajaga lasti kõlada rõõmsatel lauludel, kõige noorem laulja oli

5aastane.

Nende esinemist ja omapärast laulu kuulasid eriti suure huviga just väikesed laulupäevalised, saades ka ise oma esinemiseks julgust juurde.

Laulupäeval osalevaid lapsi kuulas hoolega ka žürii, kelleks oli kaks väga tunnustatud lauluõpetajat: Eda Heinaste, kes on Põlva kooli muusikaõpetaja ja Külliki Levin, tuntud lastelaulude autor ja muusikaõpetaja. Saal oli täis erilist pidulikkust, lavakaunistused meisterdasid Kanepi Noortekeskuse noored Teele Koski eestvedamisel. Publik oli traditsiooniliselt rohkearvuline. Lastele olid kaasa elama tulnud pered, sõbrad ja muidu muusikahuvilised. Kõik esinejad nägid väga kenad välja ja püüdsid esineda võimalikult hästi. Võrreldes laulupäevale eelnunud proovilaulmistega sai nii mõnigi laulja just nüüd oma soorituse veatult tehtud. Iga laululaps sai tänukirja ja väikese kingituse.

Õpetajad olid valinud lastele sobivad ja jõukohased laulud. Enamus lapsi laulsid klaverimuusika saatel, üksikud laulsid fonode saatel.

Kui kõik esinejad olid oma etteasted teinud, läks žürii kokkuvõtteid tegema. Samal ajal võttis „Mõtsatsirk“ eest laulumänge ja kõik said nendes osaleda. Publik andis omad hääled, et selgitada välja publiku lemmik.

Sel korral olid vanuserühmade parimad: 3-4aastastest Saara Kaljuvee Kanepi lasteaiast, 5-6aastastest Lenora Laht Saverna lasteaiast, 7-9aastastest Kertu Orav Kanepi Gümnaasiumist, 10-12aastastest Gretely Laur Saverna Koolist, 13-15aastastest Marta Kont Saverna Koolist. Parim ansambel oli Saverna koolist. Publiku lemmikuks osutus noorimas vanusegrupis laulnud Vanessa Tuusis Kanepi lasteaiast. Eripreemiad pälvisid Kai-di Orav, Mía Lembke, Gereli Kõiv, Anni Kongo, Elisabeth Hindrimä,

Mykhailo Makushyn.

Lastele õpetasid laulud selgeks Anu Luiga, Kanepi ja Põlgaste Lasteaia muusikaõpetaja (juhendas ka kahte Kanepi Gümnaasiumi laululast); Tiina Konks, Saverna Kooli muusikaõpetaja ja Anu Ubaleht, Saverna lasteaia muusikaõpetaja. Kõik pälvisid suure-suure aplausi. Ümmarguse sünnipäeva puhul ootas kõiki loomulikult ka sünnipäevator.

Juba tehti plaane, milliseid laule laulda järgmisel kevadel.

Kokkuvõtteks võib öelda, et 10 aasta jooksul on paljud Kanepi kihelkonna lapsed saanud oma esimese lavakogemuse just sellelt laulupäevalt. Nii on kaasa saadud kasulik kogemus edaspidiseks, juurde tulnud julgust ja esinemis-
oskust.

„Keväjä Tsirgukõnõ“ tänab kõiki ja ootab taas osalema juba järgmisel aastal!

Marju Jalas

Marta Kont. Fotod: Birgit Kaleva

Lenora Laht

Kertu Orav

Vanessa Tuusis

Mykhailo Makushyn

Žürii, Külliki Levin ja Eda Heinaste

Kõik on kaasa elamas

Mõtsatsirk

Aprillis korralist volikogu istungit ei toimunud

Piret Rammul
Kanepi Vallavolikogu esimees

Aprillis korralist volikogu istungit ei toimunud, kuna istungi päevakorda ei esitatud ühtegi volikogu otsustamist vajavat ettepanekut.

Selliseid olukordi on varemgi ette tulnud ja see näitab head koostööd volikogu ja vallavalitsuse vahel. Seetõttu tavapäraselt volikogu istungi kokkuvõtet sel kuul ei ole.

Aprilli alguses külastasid Kanepi valda meie sõpruspiirkonna esindajad Poolast. Külalaste eesmärgiks oli tutvuda Kanepi vallaga ja arutada ühiseid tulevikuplaane. Teiste riikide külaliste võõrustamine on alati väga hariv ja huvitav. Ettevalmistusi tehes mõtleme põhjalikumalt läbi oma tugevused ja puudused ning külaliste tagasisidet kuulates näeme tihti ka enda jaoks juba harjumuspäraseks saanud asju uues valguses. Meie Poola sõpradele valmistasid mitmed, meile igapäevased teenused ja olukorrad väga positiivse üllatuse – alates Eesti puhastest tänavatest ja avalikest aladest kuni Kanepi vallas tavapäraste digitaalsete süsteemideni (jäätmelaadimise, jõusaalid, külakeskused). Samuti toodi esile meie igapäevane turvalisus ja põhjamaine lähenemine. Leidsime ka palju ühist, eriti hariduse ja igapäevaste murekohtade valdkonnas. Tehtud plaanide kohaselt peaks koostöö jätkuma eelkõige noortele suunatud tegevustes.

Aprilli viimastel nädalatel toimus mitmeid julgeoleku- ja turvalisusega seotud sündmusi, mida märkasid paljud. Toimus kriisiõppus, mille käigus katsetati muu hulgas ka olemasolevate generaatorite ühendamist haridusasutuste elektrisüsteemidega. Süsteemid saadi edukalt tööle. Peamiselt Maaritsa kandis sai näha kaitseliidu õppuse „Küüslauk 2025“ tegevusi. Suure osa maikuust saame aga näha kaitseväge õppuse „Siil 2025“ raames rohkearvuliselt sõdureid, tehnikat ja tegevusi üle kogu Kanepi valla. Ärgem siis ehmu, kui täisvarustuses sõdur külape juures vastu kõnnib – pigem tundkem end turvaliselt: me oleme kaitstud.

Järgmine volikogu istung on planeeritud 15. maile. Volikogu istungeid saab jälgida nii reaalajas kui ka järele vaadata Kanepi valla YouTube'i kanalil. Protokollide ja vastu võetud õigusaktidega saab tutvuda valla dokumendiregistris: https://adr.novian.ee/kanepi_vald

Foto: Kairi Luik

Kanepi vald võõrustas Poolas asuva sõprusomavalitsuse esindajaid

6.–10. aprillil viibisid Kanepi vallas meie sõprusvalla Gmina Dywity esindajad. Visiidi eesmärk oli jagada kogemusi, tugevdada koostöösidemeid ning tutvustada Kanepi valla tegemisi ja igapäevaelu.

Tutvustasime Poola külalistele valla ettevõtteid ja allasutusi. Külalised said lähemalt näha Kanepi Aiandi kaunist rohelist ja tärkavat lilleilu, tutvuda Valgjärve Raamatukogu-Külakeskuse tööga, avastada Kodase siidrikoda ning rännata Postiteel asuvas Maanteemuuseumis. Külalistele avaldas muljet Kanepi valla jäätmemajanduse korraldus, neil on jäätmevedu palju kallim ja sellist võrgustikku ning võimalust jäätmete äraandmiseks pole.

Viiepäevasel visiidil külastati Kanepi Gümnaasiumit ja Saver-na lasteaeda ning Kanepi valla Hooldekeskuse Põlgaste maja. Lasteaias avaldas sõprusomavalitsuse liikmetele muljet laste magamisvoodite ning ühtse voodipesu ja käterätikute süsteem ning kuivatuskapp oli nende jaoks samuti uudne nähtus. Poola lasteaedades tuleb vanematel ise tuua lastele voodipesu ning käterätikud ja korraldada nende vahetus. Leiti, et meie süsteem on palju parem.

Visiit lõppes ekskursiooniga Tartu linnas, millel on Poolaga tugevad seosed. Kavandati ka järgnev Kanepi valla visiit maakonnalinna Olsztyni lähedal asuvasse Dywity valda Kirde-Poolas.

Ülevaade vallavalitsuse istungitest

Mikko Järvi
Kanepi vallavanem

Otsustati hoolekandeteenuste osaline rahastamine valla eelarvest. Otsustati eestkostete andmine.

Otsustati vallavara otsustuskorras kasutusse andmine.

Seati sundvaldus AS Võru Vesi kasuks avalikes hvides vajaliku ühiskanaliseerimis- ja tulumiskohustuse kehtestamiseks Vesiroosi tee 10 ja Järve tee 19, Valgjärve ja Horrakapõllu, Erastvere. Seati sundvaldus Kanepi valla kasuks Kalpuse teele eratee avalikuks kasutamiseks määramise eesmärgil.

Kinnitati „Kanepi valla kolme multifunktsionaalse spordiväljaku ning ühe puhkeala rajamine“ hanketulemused. Soodsaima pakkumise tegi Nordpont OÜ summas 331 278,28 eurot, millele lisandub käibemaks. Kinnitati „Kanepi valla kohalike kruusateede tolmutõrje 2025“ hanketulemused. Parima pakkumise tegi Verston Eesti OÜ hinnaga 510 eurot ühe kilomeetri kohta, millele lisandub käibemaks. Kinnitati „Valgjärve paadisilla renoveerimine“ hanketulemused. Soodsaima pakkumise tegi Vibur OÜ summas 10 356,22 eurot, millele lisandub käibemaks. Kinnitati kordushanke „Kanepi vallas Krootuse külas Pargi tn 2 kinnistul asuvate hoonete lammutamine“ hanketulemused. Soodsaima pakkumise tegi Terasteenus OÜ summas 8100 eurot, millele lisandub käibemaks. Kinnitati „Kanepi valla teede talihoolitus 2025–2028“ hanketulemused. Kanepi Vallavalitsus viis läbi

alla lihthanke jääva väikehanke „Kanepi vallas Krootuse külas Pargi tn kinnistul asuvate hoonete lammutamine“. Vastavaks tunnistatud pakkumused lükati tagasi ning hankeping jäeti sõlmimata, kuna pakkumuste maksumused ületasid hankepingu eeldatava maksumuse. Läbi viikase kordushange.

Lõpetati igakevadine massiivirang üle 8 tonni kogukaaluga masinatele Kanepi valla teedel.

Tulenevalt vajadusest rakendada veisefarmi territooriumil suu- ja sõrataudi levikut ennetavaid meetmeid suleti liiklusele Põlgaste külas asuv Laane tee veisefarmi lähivas osas.

Nõustuti Maa-ameti ettepanekuga maa riigi omandisse jätmise osas Erastvere küla Kraavipõllu, Abissaare küla Ojapõllu, Puugi küla Mõisapõllu ja Tuulemäe küla Halliku katastriüksustel.

Omaniku avalduse alusel muudeti Valgjärve külas asuva kinnistu Tuule tee 3 sihtotstarvet ning määrati uueks sihtotstarbeks elamumaa. Omaniku avalduse alusel liideti Põlgaste külas asuvate kinnistute Kikkanurga, Uiboniidu, Farmi tn 4 ja Farmi tn 4g üheks katastriüksuseks ning määrati moodustatavale katastriüksusele lähiaadress Farmi tn 4 ja sihtotstarve tootmismaa 100%. Omaniku avalduse alusel määrati Kanepi vallas Sirvaste külas asuvalle Aukamäe kinnistule uueks lähiaadressiks Haugastemäe. Omaniku avalduse alusel jagati Tõdu külas asuva Saarepera kinnistu kolmeks eraldi katastriüksuseks. Omaniku avalduse alusel jagati Tõdu külas asuv Suve kinnistu kaheks eraldi katastriüksuseks. Omaniku avalduse alusel jagati Tiido külas asuv Soodla kinnistu kaheks eraldi katastriüksuseks. Omaniku avalduse

alusel jagati Jõksi külas asuv Kivikalda kolmeks eraldi katastriüksuseks. Omaniku avalduse alusel muudeti Krüüdneri külas asuvate Pennu, Silla, Heameele ja Rõõmu katastriüksuste piire.

Kooskõlastati alates 01.04.2024 Kanepi valla Hooldekeskuse töötajate koosseis ja töötasu määrad.

Anti luba taaskasutuslaada ehk kirbur-turg Maaritsa külaplatsi teel korraldamiseks. 12.04.2025.

Suunati enampakkumisele vallale kuuluvad korterimandid Kooli põik 1-2 ja Kooli põik 2-2 Saver-na küla, Pärna 2-14, Krootuse küla ja Põlgaste keskus 4-4.

Anti välja ehitusluba elamu püstitamiseks Lättesilma, Prangli. Anti välja ehitusluba elamu püstitamiseks Vahi, Tuulemäe.

Anti välja ehitusluba remondihalli püstitamiseks Tööstuse tn 6, Põlgaste. Anti välja ehitusluba abihooone püstitamiseks Suure-Jakobi, Ihamaru. Anti välja ehitusluba veiselauda lammutamiseks Nipipõllu, Lauri. Anti välja ehitusluba puurkaevu rajamiseks Varest, Veski. Anti välja ehitusluba akupanga rajamiseks Halli, Hurmi.

Anti välja projekteerimistingimused elamu püstitamiseks Kaldapihla, Põlgaste. Anti välja projekteerimistingimused elamu püstitamiseks Tsiirgunurga, Karilatsi. Anti välja projekteerimistingimused Kanepi, Põlgaste ja Krootuse multifunktsionaalsetele spordiväljakutele.

Anti välja kasutusluba elamule Ristikheina, Erastvere. Anti välja kasutusluba elamule Veasilma, Sirvaste. Anti välja kasutusluba elamule Puurmanni, Sõrest.

Kanepi vald harjutas valmisolekut tõsiseks kriisiks – õppus „Kevadmurd 2025“

Kanepi vald osales üle-eestisel kriisiõppusel „Kevadmurd 2025“, mille eesmärk on tõsta nii omavalitsuste kui ka elutähtsate teenuste osutajate valmisolekut kriisiolukordadeks. Õppus ühendab endas 72 omavalitsust üle Eesti, kes koos elutähtsate teenuste pakujatega harjutavad, kuidas tagada inimestele kõik eluks vajalikud teenused – alates vee- ja soojavarustusest, sotsiaalsest kuni teabevahetuse ni kuni keerulistes kriisiolukordades.

Õppuse stsenaarium keskendus keerulisele ilmastikule: tugev tuul, tihe lumesadu ja tugevad miinuskraadid, mille tulemusel muutusid teelolud läbimatuks, kadusid elekter, joogivesi, side ja toasoo – ja seda kuni seitsmeks päevaks.

Kanepi vallal on juba olemas tugev kriisivalmidus, kuid õppus andis väärtusliku võimaluse meie valmisolekut reaalset testida ja täiendada. Saime kinnitust, et generaatorid toimivad ning tagavad kriitiliste teenuste töö ka elektrikatkestuse korral. Ilmnesid mõned kitsaskohad, kuid õppuse käigus leidsime ka neile konkreetseid ja toimivaid lahendusi.

Tänu õppusele on meil veelgi kindlam teadmine, kuidas kriisiolukorras kiirelt ja tõhusalt reageerida ning elanikele vajalikku tuge pakkuda. Kanepi vald on valmis tegut-

Kanepi valla meeskond. Foto: Kairi Luik

sema otsustavalt ja koostöös kõigi partneritega, et meie kogukond oleks hoiatud ka rasketel aegadel.

Täname kõiki, kes õppusest osa võtsid – koostöö ja harjutamine tugevdavad meie võimekust ja suurendavad turvatunnet!

Ka iga elaniku roll on tähtis. Mõelge läbi

oma kodune kriisivalmidus – kas teil on olemas joogivesi, alternatiivne soojusallikas, taskulamp, patareitoitega raadio, sidevahendid ja vajadusel ka generaator? Ettevalmistus võib osutuda eluliselt oluliseks.

Hoiame üksteist ja oleme valmis!

AVALIKESSE PAKENDIKONTEINERITESSE VÕIB SEGAPAKENDEID PANNA AINULT LAHTISELT VÕI LÄBIPAISTVA KILEKOTIGA

Avalikus ruumis kasutatavad pakendikonteinerid on mõeldud segapakendite olmeprügist eraldi kogumiseks. Ebamugavuste ja tühisõitide vältimiseks tuleb pakendid konteinerisse korjata

lahtiselt või läbipaistva kotiga. Läbipaistmatu musta või valge (või mõnda muud värvi) koti tõttu võib jääda terve konteiner tühjendamata, sest sorteerimisliinile ei tohi sattuda olmeprügi

ning pakendikonteinerite sisu on visuaalselt lihtsam hinnata, kui pakendid on kogutud kas lahtiselt või läbipaistvasse kilekotti.

Kaitseväe õppus SIIL 2025

Õppuse Siil 2025 aktiivne periood algab 5. mail kaitseväe üksuste formeerimise ning liikumisega õppuse aladele. Alates 20. aprillist saabusid liitlased Eestisse, et valmistuda ette õppuseks. Siil 2025 ajal toimub kaitseväe, Kaitseliidu ja liitlaste üksuste taktikalist liikumist üle terve Eesti, kuid peamised lahingulised väljaõppetegevused leiavad aset Kirde- ning Kagu-Eesti operatsioonialadel valdavalt kaitseväe keskpõlügenoonil ja Nursipalu harjutusväljal ning nende ümbruses.

Väiksemas mahus toimuvad tagala-ala jul-

gestamise ja Eesti diviisi operatsioonide toetustegevused teiste relvaliikide ja väejuhatuste poolt nii Lääne, Põhja- kui ka Kesk-Eestis.

Õppuse etapid:

- 20. aprill – 4. mai – liitlasüksuste siirmine Eestisse;
- 05. – 07. mai – üksuste formeerimine erinevates asukohtades üle Eesti;
- 08. – 12. mai – üksuste koostegevusõpe erinevates asukohtades üle Eesti;
- 13. – 16. mai – 24/7 režiimis toimuv väli-

õppus peamiselt Kirde- ja Lõuna-Eestis ning väiksemas mahus Lääne-, Põhja- ja Kesk-Eestis;

- 17. – 18. mai – ettevalmistused üksuste ümberpaiknemiseks ja lahinglaskmisteks;
- 19. – 23. mai – määratud üksuste lahinglaskmised kaitseväe keskpõlügenoonil ning teiste üksuste liikumine alalistesse paiknemiskohtadesse.

Rohkem infot: mil.ee/siil

Algamas on järjekordne „Eesti kauni kodu“ konkurss

Peagi on algamas EV presidendi egiidi all toimuva „Eesti kauni kodu“ konkursi 27. pärasõjaaegne hooaeg. Juunikuu jooksul valib maakondlik komisjon välja kolm maakonna kauneimat koduaeda või paremini heakorrastatud ümbrusega avalikku hoonet, mis esitatakse tunnustuse saamiseks EV presidendile.

„Eesti Kauni Kodu“ liikumine on maailmas ainulaadne. Ei saa öelda, et teisteski riikides poleks tähelepanuväärseid parke ja haljastatud asulaid, aga sellisel hulgal kauneid koduaedu kui Eestis, pole leida mitte kusagilt. Riiklikult tähtsa ettevõtmisena kutsus selle ellu EV president Konstantin Päts 1936. aastal, kuigi sellega oli siin-seal alustatud juba varem. Nii näiteks asutati Haapsalu kaunistamise selts juba 1921. aastal ja teadaolevalt esimene kodukaunistamise võistlus peeti Viljandi maakonnas Pilstveres 1931. aastal. Konstantin Pätsi asutatud Eesti kodukaunistamise

peakomitee tuli esimest korda kokku 23. aprillil 1936. aastal, seega võib see liikumine tänavu Jüripäeval tähistada oma 89. aastapäeva.

Pärast taasiseseisvumist kutsus „Kauni kodu“ liikumise uuesti ellu president Lennart Meri. Esimest korda rääkis ta sellest avalikult oma 1997. aastal „Estonia“ kontserdisaalis peetud Emadepäeva-kõnes, milles ta kuulutas välja kodukaunistamise aasta: „Mu kallid Eesti emad! Asuge koos isadega, koos oma tütarde ja poegadega korraldama meie Eesti kodu. Tehkem kodud puhtaks ja kauniks nii seesmiselt kui ka väliselt. See on kõige lihtsam ja jõukohasem viis muuta kaunimaks, puhtamaks, rikkamaks ja tugevamaks kogu Eesti.“

President lähtus põhimõttest, et kodu on meie rahva kultuuritaseme peegel. Tema algatusel asutati MTÜ Eesti Kodukaunistamise Ühendus (EKKÜ), mis korraldab ja koordineerib Eesti kauni kodu konkursi.

si. 1998. aastast alates on EV presidendid tunnustanud üle 2000 kauni kodu, kortermaja, ühiskondliku hoone, terviserajatise, tööstusmaastiku ja muinsuskaitseobjekti.

Ka tänavusele konkursile on oodatud nii kaunid koduaiad kui ka heakorrastatud ühiskondlikud hooned, terviserajatised ja tööstusmaastikud, mille esitamise tähtaeg Kanepi vallavalitsusele on 1. juuni 2025. Vallavalitsus võib vastavad ettepanekud teha oma elanikele ise, kuid ka kodanikel endil on võimalus oma kodu konkursile esitada. Maakondlik komisjon külastab esitatud kodusid juunikuu keskel.

Põlvamaa kolme kaunimat tunnustab EV president Alar Karis augusti lõpus toimuvale vastuvõtul.

Ene Pajula

Lisainfo:
Marika Saks
e-post: saks.marika@gmail.com
tel: +37253365330

JÄÄTMEJAMADE HEAKORRAST

Käes on kevad, mis omakorda tähendab ka suurkoristuste aega. Jäätmejaamades on märgata peale vaikset ja rahulikku talve hoogsat tegutsemist, konteinerid täituvad kiiresti. Siinkohal on paslik meelde tuletada jäätmejaamade kasutamise heakorda. Lihtne rusikareegel ütleb, et mille jaoks eraldi konteinerit pole, see ka jäätmejaama ei kuulu. Olmeprügi koht on endiselt kodus prügikastis, minul lihtsalt pole võimekust kõigi valla elanike olmeprügiga tegeleda.

Hoolega tuleb jälgida ka konteinerite märgistusi, et vale jääde ei satuks valesse kohta. Justnimelt märgistusi, mitte sisu, sest keegi teine võib olla eelnevalt oma jäätmeid valesti paigutanud ning kui sisu järgi lisatakse konteinerisse veelgi valet kraami, ongi valmis isetekkeline prügmägi, mille ümbersorteerimine on suur (tülikas) töö. Näiteks ei sobi pakendid lehtklaasi konteinerisse, ohtlikud jäätmed ehitusjäätmete hulka ega kile mööblisse. Mööbel tuleb ka ära lammutada ruumi- ja transpordikulude säästmiseks. Tänu videovalvele on võimalik nägu ja

tegu kokku panna ning inimesed tagasi kutsuda ise oma segadust koristama.

Täpsemad sorteerimisjuhised leiate valla kodulehelt <https://kanepi.kovtp.ee/jaاتمejaamade-kasutamise-kord>, samuti on need meeldetuletuseks olemas igas jäätmejaamas majakese seina peal.

Rehvivahetushooaegadel palun erilist tähelepanu pöörata sellele, et Kanepis võetakse vastu ainult sõiduautorehve. Sinna kategooriasse mittekuuluvad rehvid (traktori-, veoauto ja muude masinate omad) saab viia MTÜ Rehvingluse kogumispunktidesse. Kanepi vallale lähemal on Põlva jäätmejaam, Otepää jäätmejaam, Tartu Jaamamõisa jäätmejaam, Võru Keskkonnajaam. Eelnevalt täitke MTÜ Rehvingluse kodulehel taotlusvorm, et erimõõtmelised rehvid tasuta ära anda saaks <https://www.rehvinglus.ee/saatelehe-taotlus-ja-tingimused>. Teistes Kanepi valla jäätmejaamades (Põlgaste, Krootuse, Saverna) rehve vastu ei võeta. Kui teil puudub sissepääs Kanepi jäätmejaama, võtke minuga ühendust ja saame selle koheselt lisada.

Suve saabumisega toimub üks suur muudatus, mis puudutab jäätmejaamade kaardisüsteemi ja seeläbi ka kaardio-manikke. 1. juunist läheb kaardisüsteem tehnilistel põhjustel kinni, edaspidi jääb kasutusele ainult telefonisüsteem. Telefonisüsteem toimib väga lihtsalt – igal värraval on oma lühinumber, millele helistades värrav avaneb. Palun kaardiomanikel minuga ühendust võtta, et saaksin teile sissepääsu telefoni teel aktiveerida. Aitäh kõigile, kes seda on juba teinud!

Lõpetuseks veel minupoolsed tänusõnad valdavalt eeskujuliku jäätmejaamade kasutamise eest, kallid kodanikud! Teie panus meie jäätmejaamade süsteemi toimimisse ja keskkonnahoidu on hindamatu! Samuti tuletan meelde, et olen telefonitsi kättesaadav igapäevaselt kella 7st hommikul kuni 22ni õhtul. Helistage julgelt, küsige, pidage nõu vältimaks segadust ja arusaamatusi sorteerimise vallas.

Kaunist kevade jätku!

Triin Tobreluts
Kanepi jäätmejaama operaator
5294793

Vabane hoovis seisvast autoromust!

12. mail algab romusõidukite kokkukogumise kampaania, mille käigus saab kuu aja jooksul jäätmekäitlejatele tasuta üle anda vanu seisma jäänud sõidukeid.

Hoovis või põlluserval lagunevad autoromud on ohtlikud jäätmed, mis kujutavad ohtu nii inimeste tervisele kui keskkonnale. Kui vana romu õigesti käidelda, saab sellest aga varuosasid ning väärtuslikku materjali, millest toota näiteks uusi sõidukeid või muid tooteid.

Kui tavaliselt peab inimene romusõiduki jäätmekäitlejale ise ära viima või organiseerima selle transpordi ja tasuma romusõiduki äraveo eest, siis kampaania käigus tuleb jäätmekäitleja sõidukile tasuta järele. Üle saab anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid. Kampaania käigus äraveetavate romusõidukite eest raha ei maksta.

Enda nimel olevale sõidukile äraveo tellimine

Kui inimese sõiduki äraveo tellib selle omanik, siis tuleb tal esitada jäätmekäitlejale kehtiv registreerimistunnistus. Kui sõiduki dokumendid on kaduma läinud, saab ühendust võtta Transpordiametiga, kes edastab omanikule vajalikud dokumendid. Kampaania ajal on registritunnistuse digidokumendi väljastamine tasuta.

Teise inimese nimel olevale romusõidukile äraveo tellimine

Kui inimese hoovis seisev romusõiduk kuulub hoopis kellelegi teisele, siis tasub võtta ühendust Transpordiametiga (info@transpordiamet.ee). Ametile tuleb esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus, misjärel võetakse ühendust auto omanikuga ja palutakse vormistada volitus sõiduki üleandmiseks jäätmekäitlejale. Jäätmekäitleja tuleb romule järgi ning kustutab sõiduki registrist.

Kui sõiduk ei ole registreeritud kellegi nimele

Veendu Transpordiameti e-teeninduse taustakontrollist, kas sõiduk on liiklusregistris. Kui ei ole, kuid sõiduk on tuvastatav (olemas registreerimisnumber või VIN-kood), siis pole see takistuseks - kampaania käigus on esmakordselt võimalik ära anda ka selliseid sõidukeid, mis on liiklusregistrist kustutatud. Võta ühendust jäätmekäitlejaga, kes viib omanikuta romu ära.

Romusõiduki tasuta äraveo saab tellida alates 12. maist kuni 9. juunini. Veo tellimiseks tuleb ühendust võtta Eesti Autolammutuste Liiduga (info@elv.ee, +372 578 77 233) või Kuusakoski AS-ga (firma@kuusakoski.ee, 13 660). Veendu, et romule järgi tulevale puksiirile oleks tagatud vaba ligipääs ja ohutu teenindusruum.

Täpsem info tingimuste ja taotluste esitamise kohta: www.kliimaministeerium.ee/romusoidukid.

Romukampaania toimub Kliimaministeeriumi, Keskkonnaameti, Transpordiameti, Eesti Autolammutuste Liidu ja Kuusakoski AS koostöös. Kampaania toimub sel aastal kuuendat korda. Varasemate kampaaniate tulemusel on jäätmekäitlejatele üle antud kokku üle 1400 romusõiduki.

Märka ja tunnusta! Täiskasvanuhariduse tunnustamise konkurss

Täiskasvanud õppija nädala raames tunnustab Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsatsioon ANDRAS aasta õppijat, õpitegu, koolitajat ja õppijasõbralikku tööandjat. Kandidaatide esitamine toimub 28. aprillist kuni 1. juunini 2025.

Aasta õppija on täiskasvanud inimene, kelle elus on õppimine kaasa toonud positiivse muutuse töö- ja isiklikus elus ning ühiskondlikus tegevuses; kes on vähemalt kahe eelneva aasta jooksul õppinud koolitusel või tasemeõppes (täiskasvanute gümnaasiumis, kutseõppeasutuses, avatud ülikoolis, ülikoolis, vabahariduslikus koolituskeskuses, kursustel, e-kursustel jm); kes on leidnud tänu õpingutele uue karjäärisuuna või hobi; kes on õpihimuline, osaleb aktiivselt kursustel, huviringides jm.

Aasta õpitegu on täiskasvanute õppimist edendav tegu, mille käigus on täiskasvanud saanud kogukondlike ettevõtmiste/sündmuste kaudu julgust elukestvas õppes osalemiseks; mis koostöös partneritega on aidanud kogukonnas suurendada täiskasvanute teadlikkust õppimisvõimaluste ja elukestva õppe kohta; mille käigus on täiskasvanud saanud uusi teadmisi ja oskusi, mis aitavad neil edukamalt toime tulla.

Aasta koolitaja on täiskasvanute koolitaja, kes toetab täiskasvanud inimeste enesearengut; tegeleb süstemaatiliselt enesetäiendamise; panustab täiskasvanuhariduse valdkonna arengusse; omab täiskasvanute koolitaja, täiskasvanute koolitaja-suhetlemistreeneri ja/või kutseõpetaja kutset (soovituslik).

Aasta õppijasõbralik tööandja on eraõiguslik juriidiline isik*, kes toetab pidevalt töötajate arengut ja innustatakse õppima; soodustab mitmekesisist karjääri, sh oskuste nüüdisajastamist, investeeritakse töötajate ümberõppesse; toetab töötajaid uute tehnoloogiate ja meetodite kasutusele võtmisel (digitaalsete kompetentside õppimine ja õpetamine); soodustab kogemuste jagamist organisatsioonis; loob praktikavõimalusi; on sotsiaalselt vastutustundlik õpivõimaluste loomisel, tehes koostööd teiste organisatsioonide ja sotsiaalsete partneritega.

*Kohalikud omavalitsused ja nende allasutused ning riigiasutused ja/või ministeeriumi haldusalas olevad asutused kandideerida ei saa.

Tunnusta Sinagi tublisid inimesi ning esita kandidaadi oma maakonna täiskasvanuhariduse koordinaatorile aasta õppija, õpiteo, õppijasõbraliku tööandja või koolitaja tiitlile alates 28. aprillist kuni 1. juunini 2025.

Aasta õppijat, õpitegu ja koolitajat tunnustatakse täiskasvanuhariduse tänuüritusel oktoobris.

Vaata lisaks: <https://andras.ee/tunnustamine>

Põlvamaa Andras

10 OLULIST ASJA, MIDA TEADA KRIISIHOOOLDUSPEREDEST

KRIISIHOOOLDUSPERE VANEMANA ON SUL:

- 1 TÄHENDUSRIKAS TÖÖ**
pakkuda kodusoojust ja tuge ajutiselt oma perest eemal olevale lapsele.
- 2 SOTSIAALSED GARANTIID**
ravi- ja pensionikindlustus ning õigus tasustatud puhkusele.
- 3 VALMISOLEKUTASU**
ka siis, kui last parasjagu peres ei viibi, et olla alati valmis lapse vastuvõtmiseks.
- 4 IGAKUINE TASU**
minimaalselt 40 eurot päevas, kui laps on peres.
- 5 TASUTA PÕHJALIK KOOLITUS**
enne kriisihooolduspereks hakkamist, et saada selleks rolliks professionaalne ettevalmistus.
- 6 PIDEV TUGI JA NÕUSTAMINE**
oma valdkonna spetsialistide poolt, sh mentorlus, tugigrupid ja psühholoogiline nõustamine.
- 7 TOETUS LAPSE ISIKLIKE KULUDE KATTEKS**
vähemalt 240 eurot kuus.
- 8 REAALNE VÕIMALUS MUUTA NOORTE INIMESTE ELUSID**
ja tagada lapsele turvalisus ning hool just siis, kui ta seda kõige enam vajab.
- 9 VÄÄRIKAS ROLL KOGUKONNA SÜDAMES**
aidates lastel jääda oma kodukanti, neile tuttavasse keskkonda, lasteada ja kooli, et nad ei peaks minema kaugele turvakodusse.
- 10 ELUMUUTEV KOGEVUS**
sest iga laps, keda ajutiselt toetad, toob kaasa rahulolu teadmisest, et oled kedagi aidanud.

Uuri palun lisa hooolduspere.ee veebilehelt või helista 655 1666 ning lepi kokku aeg tutvumisvestluseks.

15. maist 16. juunini võetakse PRIAs vastu pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotlusi

Mais algab taas pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõtt. Sel aastal saab taotleda samu uue programmiperioodi toetusi, mida eelmiselgi aastal. Maaelu arengukava 2014–2020 pindala- ja loomapõhiseid toetusi enam taotleda ei saa. Samuti on mitmed nõuded muutunud, millele palume taotlejatel kindlasti tähelepanu pöörata. Allpool toome välja neist olulisemad. Kõikide toetuse nõuete ning muudatuste kohta leiate infot PRIA kodulehelt www.pria.ee leitavalt vastava toetuse lehelt.

Esimest korda saab kasutada eeltäidetud taotlusvormi

Taotlejatel, kes taotlesid pindalatoetusi ka 2024. aastal, on sel aastal võimalik e-PRIAs pindalatoetuste taotlust täitma asudes valida, kas ta kasutab 2024. aasta taotlemise andmetega eeltäidetud taotlusvormi või eeltäitmata vormi. Eeltäidetud taotlusvorm sobib eelkõige taotlejatele, kellel pole vörreldes eelmise aastaga palju muudatusi toimunud. Eeltäidetud taotlusvormile kuvatakse ette samad valikud ja taotlemise märged, mis taotleja oli teinud eelmisel aastal.

Eeltäidetud taotluse andmed tuleb enne taotluse esitamist hoolikalt üle kontrollida – muutunud võivad olla külvatud põllumajanduskultuurid, vahetultuurid, põllu kasutamise otstarve, taimekaitsevahendite kasutamine, taotlusalsused loomaliigid jm. Kui need jäävad parandamata, siis võib see kaasa tuua toetuste vähendusi, kui olukord ei vasta tegelikkusele.

Need, kes valivad eeltäitmata taotlusvormi, peavad kõik taotlemise märged ise tegema.

Täita tuleb sotsiaalse tingimuslikkuse nõudeid

1. jaanuarist seoti pindala- ja loomatoetuste täies mahus saamine töö- ja tööhõivetingimuste ehk sotsiaalse tingimuslikkuse nõuete täitmisega. Nõuded kehtivad tööandjale Eestis juba praegu ning midagi uut juurde ei lisandu. Nõuete täitmist kontrollib ka edaspidi Tööinspeksioon (TI) senise töökorralduse alusel, täiendavat kontrolli toetuste taotlemise seoses ei tehta. Kui TI tuvastab oma tavapärase kontrolli käigus põllumajandustoetusi taotleva ettevõtja töö- või tööhõivetingimustega seotud nõude rikkumise, ei teavita ta sellest PRIAt koheselt. Sotsiaalse tingimuslikkuse rikkumiseks loetakse rikkumist hetkest, mil taotleja on saanud ettekirjutuse. Kui rikkumine etteantud aja jooksul vabatahtlikult kõrvaldatakse ja teavitatakse sellest ka TI-d, siis ei loeta rikkumist sotsiaalse tingimuslikkuse rikkumiseks ning toetust ei vähendata. Kui aga puuduseid ei kõrvaldata, teeb TI taotlejale ettekirjutuse ning siis teavitatakse sellest ka

PRIAt. Sõltuvalt nõude rikkumise olulisusest vähendatakse pindala- ja loomatoetusi üldjuhul 1–5% ulatuses.

Õkoalade toetuse (ÖKO) nõuded muutuvad

Käesolevast aastast ei ole lubatud määratleda õkoaladena ainult lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure. Edaspidi võivad need põllumajanduskultuurid moodustada kuni 50% kõigist määratletud õkoaladest. Käesolevast aastast lähevad rohumaariba arvestusse kuni 18 m rohumaaribad.

Muutunud on ÖKO toetuse minimaalsed ja maksimaalsed ühikumäärad.

Põlusaared on toetusõiguslikud ka põllumaa servas

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudes (HPK) nr 8, mis reguleerib maastikuelementide säilitamist, on muutunud põlusaare käsitus. Edaspidi on säilitatavaks maastikuelementiks ka põlusaar, mis külgneb põllumaaga. Varasemalt loeti säilitatavaks ning toetusõiguslikuks maastikuelementiks ainult põlusaar, mis oli põllumaaga ümbritsetud. Põlusaar ei sobi säilitatavaks maastikuelementiks juhul, kui ta külgneb sellise ala või maastikule iseloomuliku vormiga, mille suhtes ta pole selgesti eristatav (näiteks metsa äär). Põlusaar saab külgneva näiteks teede, veekogude, õuealade või teiste maakasutuse tüüpidega (püsirohuma, püsikultuurid).

IVA äpp täieneb

Iva äpiga saab taotleja saata PRIAle fotosid põldude olukorra täpsustamiseks. Nüüd on Iva äppi kasutades võimalik oma põldudest fotosid teha ka ennetavalt ja need hiljem laekunud fotoülesandega PRIAle saata.

Keskonnasõbraliku majandamise toetuse (KSM) taotlejatele kehtib nõue, et nad peavad põllust foto tegema just Iva äpiga. Foto tuleb teha orgaanilise multši lisategevuse puhul, aga sellest aastast ka maasikaridades multši kasutamise ning vahetultuuride kasvatamise lisategevuse taotlemisel, et tõendada nõuete täitmist. Neil juhtudel saadetakse taotlejatele automaatsed fotoülesanded. Laekunud fotosid hindab tehintellekt. Juhime tähelepanu, et fotode saatmata jätmine toob kaasa toetuse vähenduse.

Sellel aastal võtab Iva äpi kasutusele ka Põllumajandus- ja Toiduamet, kes hakkab fotoülesandeid kasutama mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetuse kontrollides.

KSM toetuse taotlejate e-põlluraamatu kasutamine

KSM toetuse saamiseks tuleb taotlejatel põlluraamatut täita elektroonselt. Nõue hakkas kehtima eelmise aasta 15. juulil.

Sel aastal on nõuet täiendatud ja taotlejad peavad 1. maist kasutama sellist elektroonselt põlluraamatut, mis on liidestatud PRIA põldude haldamise teenusega või siis kasutama PRIA e-põlluraamatut. Eesti suuremad teenusepakkujad on märku andnud, et jõuavad oma ühendused 1. maiks välja arendada. Info teenusepakkujate kohta avaldatakse PRIA kodulehel aprilli jooksul. Taotlejad saavad oma teenusepakkujatega ka ise suhelda ning uurida, kas nemad on 1. maiks PRIA teenusega liidestunud. Kui KSMi taotleja kasutab liidestunud teenusepakkujat teenust, siis peab ta oma põlluraamatu andmeid PRIAga jagama vastavalt kasutatava tarkvara tehnilisele lahendusele. See tähendab, et andmevahetus eratarkvara ja PRIA e-põlluraamatu vahel toimub ainult kliendi teadmisel ja aktiivsel osalusel. Kui põllupidaja kasutab PRIA e-põlluraamatut, siis ei ole täiendavalt midagi vaja teha. Kui taotleja kasutab elektroonselt põlluraamatut, mis PRIA süsteemiga 1. maiks ei liidestu, aga ta soovib KSM toetust taotleda, siis peab ta hakkama kasutama kas PRIA e-teenust või mõnda ühendatud eratarkvara.

KSM toetuse taotleja, kes kasvatab nisu, peab koostama N-bilansi

Lämmastiku- ehk N-bilansi koostamine on nõue, mis 2025. aastal kohaldub üksnes põldudele, kus kasvatatakse põhikultuurina nisu. Nõude täitmine eeldab e-põlluraamatusse kantud andmeid ning tulemus arvutatakse e-põlluraamatus automaatselt. Kui taotleja kasutab PRIAga liidestatud eratarkvara, siis piisab, kui andmed e-PRIAsse edastatakse, rohkem midagi teha ei ole vaja. Oluline on, et e-põlluraamat on korrektselt täidetud ja sisaldab saagikuse andmeid. Kui N-bilansi tulemus on KSM taotlejal arvatud hiljemalt kohustuseaasta 1. detsembriks, siis loetakse toetuse nõue täidetuks.

Juhime tähelepanu, et N-bilansi tulemus on soovitus, mille võib võtta aluseks väetiste optimaalsemal kasutamisel. Lõplikud otsused, mida ja kuidas põllu peal majandada, teeb põlluharija ise. Arvestada tuleb ka põllu eripärade ja lähtuda seaduse normidest.

Maakondlike esinduste külastamiseks tuleb broneerida aeg

PRIA maakondlikud esindused on avatud ainult eelneva broneeringu alusel. Sobiva aja esinduse külastamiseks saab valida kas esmaspäevaks, teisipäevaks, kolmapäevaks või neljapäevaks. Kohtumise broneerimine on lihtne – seda saab teha PRIA kodulehe broneerimissüsteemi kaudu aadressil pria.ee/broneering. Abi saab ka, helistades meie infotelefonidel – kontaktid leiab pria.ee/uldkontaktid.

Kanepi Gümnaasium osales edukalt rahvusvahelises Nordplus Junior projektis

Sel õppeaastal osales Kanepi Gümnaasium Nordplus Junior projektis „The Digimath Future Front of the Student Eye“. Projekti raames toimus õpetajate vahetus Leedu LT-Vinco Kudirkos Progümnaasiumi õpetajatega, mille eesmärk oli edendada matemaatikaõppe uuenduslikkust ja rahvusvahelist koostööd.

Projekti käigus vaadeldi 6. ja 8. klasside matemaatika traditsioonilisi tunde ning otsiti võimalusi nende rikastamiseks arvuti- ja keeleõppe elementidega mõlemas koolis. Rakendati kaasaegseid õppekeskkondi, nagu Scratch, LearningApps ja GeoGebra, ning lisati QR-koodi meetodi kasutamine õppe-

Nordplus projektis osalejad. Foto: Kanepi Gümnaasium

töösse.

See projekt oli Kanepi Gümnaasiumi esimene kogemus Nordplusi programmi raames ning kool on uhke, et sai olla osa sellisest

inspireerivast algatusest. Loodame tulevikus jätkata Nordplusi koostööprojektides!

Terje Tammekivi
Informaatika õpetaja, projektijuht

Õpilasesindus ballil. Fotod: Kanepi Gümnaasium

Balli prints ja printsess

Kanepi Gümnaasiumi ball

Kanepi Gümnaasimis toimus traditsiooniline kevadball

4. aprillil toimus Kanepi Gümnaasiumis taaskord traditsiooniline kevadball. Ka sel korral korraldasime sündmust koostöös Kanepi Avatud Noortekeskusega. Balli eestvedajateks on Õpilasesinduse liikmed, keda toetavad kooli huvijuht ja noorsootöötajad. Ettevalmistusi tehti mitu kuud. Ballil osales ligikaudu 100 inimest.

Õpilasesindus valis balli teemaks sel korral „The Great Gatsby“, mis tähendab glamuurset õhtut täis sädelust ja sära. Saal kaunistati uhkelt kuldsetes ja mustades toonides noorteka loo-

meringi poolt. Laest rippus alla noorte endi meisterdatud suur lühter ning sära andsid saalis ka kuldsed rippuvad narmad.

Tantsumuusikat mängis ansambel Bossanova. Õhtujuht oli Norbert Kaarest, kellelt said õpetussõnu ja julgustust kaasa õpilasesinduse ja vabatahtlike klubi noored. Nimelt kirjutas Õpilasesindus Põlvamaa noorte omaalgatusprojekti „Välgatus“ projektivooru, mille eesmärgiks oligi külla kutsuda professionaalne õhtujuht. Juhendaja viis noortele läbi koolituse,

kuidas ise olla edukas õhtujuht ning julgustas neid esimesi samme tegema. Lisaks kaasas ta noored ka ballil õhtujuhtimisse. Äärmiselt meeleolukaks kujunes balli printsi ja printsessi valimine. Tihedas heitluses, läbides mitmeid põnevaid ja väljakutsuvaid ülesandeid, osutusid lõpuks publiku suurima aplausi saatel balli printsiks ja printsessiks 10. klassi õpilased Romet Reest ja Kätili Rannula. Õhtu meeleolukad jäädvustused said kõik külalised teha fotoboksis.

Noored kutsusid balli jaoks taas ellu

ka noortekohviku. Noortekohvikust said ballikülalised osta mokteile ja väikeleid snäkke. Kohvikupidamine oli noortele taas hea võimalus enda ettevõtlikkust proovile panna nii kohviku ettevalmistusega kui läbiviimisega.

Nagu eelpool mainitud, siis korraldati balli taas koostöös Kanepi Avatud Noortekeskusega. Meil on väga hea meel, et saame noortekeskusega nii tihedalt ja head koostööd teha. See on oluline, sest tegutseme ühes piirkonnas ühise eesmärgi nimel.

Sellist suurt sündmust ei saa korral-

dada ilma heade toetajateta. Täname väga meie valla ettevõtet Kanepi Aiand, kes toetas balli õnnestumist. Kanepi Aiandi toel saime tasuta osa ansambli tasust. Lisaks toetab noorte ettevõtmisi alati ka Coop Põlva, kes sel korral toetas meid imemaitstva Oma Pala kohupiimatordiga ning mõnusat snäkkimiseks mõeldud küpsistega. Suur aitäh agaratele noortele ja tuult tiibadesse andvatele toetajatele!

Maarja Pukk

Kanepi Gümnaasiumi huvijuht

Kanepi Avatud Noortekeskus tegutseb

Kanepis toimunud *playback*-õhtu pakkus noortele loovust, lavajulgust ja väärtuslikke õpikogemusi

Kanepis peeti taas üks hoogne ja loovusest tulvil *playback show*, mille korraldasid ja viisid läbi noored ise. Õhtul astus lavale seitse gruppi, kes esitasid eestikeelseid laule – julgeid ja meeleolukaid etteasteid jagus nii publikule kui ka žüriile. Võistluse võitsid Nunnud hoos Nublu feat Maria Kallastu looga Push it. Kõige enam häälil publikult said Saverna trio Onu Bella looga Rasputin. Kõneainet pakkus ka Krootuse noorte punkt, kes esitas Kermo Mureli loo Ebaopulaarne.

Õõud juhtisid eelmise aasta võitjad – teise klassi tüdrukud, kes said kätte oma esimese suurema lavastamiskogemuse. Esinemisjulgus, eneseväljendus ja vastutus õhtu suunamise eest olid osa oskustest, mida nad selle rolli kaudu õppisid.

Playback show valmistasid ette noored ise, täites mitmeid olulisi õpieesmärke. Õpilasesindus aitas teha teavitustööd ja reklaami.

Loomeringi noored kujundasid lavale dekoratsioonid ja fotoseina – sellega arenes nende ruumikujunduse ja visuaalse väljenduse oskus. Ürituse pildistas üles noor fotograaf, kes sai praktiseerida nii tehnilist oskust kui ka sündmuse jäädvustamist loo jutustamise võttes.

Etteasteid hindas žürii, kus noored olid esindatud igast Kanepi valla piirkonnast. See lõi kogukondliku sideme ja tagas ausa ja tasakaalustatud hinnangu. Lisaks lavalisele

eneseväljendusele said noored väärtuslikke kogemusi meeskonnatöös, aja planeerimises, esinemisoskuses ja tehniliste vahendite kasutamises. Kõik need on olulised üldpädevused, mida saab rakendada ka koolitöös ja tulevastes ettevõtmistes.

Vahepalana tõi rõõmu Kanepi ANK djemberingi esinemine, mis lisas kavale elavust ning andis lavavõimaluse ka teistsugustele eneseväljendusvormidele. Õhtu lõpetas ühine magus amps – väike tänu nii esinejatele kui ka kaasaelajatele.

Playback show oli rohkem kui lihtsalt lõbus sündmus – see oli õpikogemus, kus noored said end proovile panna erinevates rollides ja arendada oskusi, mida klassiruumis alati harjutada ei saa. Suur tänu kõigile, kes aitasid selle elamusterohke õhtu teoks teha!

Teele Kosk

Kanepi valla noorsootöötaja

Külas on kirjanik Mika Keränen. Foto: Kanepi ANK arhiiv

Kevadine koolivaheaeg Kanepi noortekas

Koolivaheaeg ei möödunud sugugi niisama – noortekeskustes ja nende kaudu toimus mitmekesine ja tegus vaheajana, mis pakkus nii meelelahutust kui ka uusi teadmisi ja oskusi. Vaheaja esimesel päeval külastasime Tilsi noortekeskuses toimunud tüdrukute õhtut, kus loodi mõnus, usalduslik õhkkond, arutati noorte endi valitud teemasid, õpiti enda eest hoolitsemise võtteid ning tehti koos toredaid tegevusi. See sündmus oli noorte omaalgatusprojekt. Sellised õhtud aitavad tugevdada sõprussidemeid ja suurendavad noorte sotsiaalseid oskusi. Teisipäeval toimus Kanepi noortekas noorteka õhtu, mille erikülaliseks oli armastatud lastekirjanik Mika Keränen. Juttu tuli kirjutamisest, loovusest ja lugemise rõõmust. Täname Kanepi raamatukogu! Lisaks meisterdasime koos pitsat ning veetsime aega lauamängude ja ühistegevustega. Üks vaheaja tipp hetki oli kindlasti kino- ja linnapäev Tartus, kus koguni 47 noort käisid vaatamas uut Minecrafti filmi ning said pärast seda nautida vaba aega Tartu linnas. See oli hea võimalus nii kultuuri- kui ka iseseisvaks eluks vajalike kogemuste saamiseks väljaspool koduvalda.

Lisaks olid tegusad ka noorsootöötajad – kirjutasime koos projekti, et taotleda toetust suviseks noorte töömalevaks. Vaheaja lõpetas inspireeriv külaskäik Põlva arenduskeskusesse, kus saime kuulda, kuidas Haapsalu on edukalt käivitunud integreeritud tugiteenuste süsteemi. See andis uusi mõtteid, kuidas ka meie kogukonnas paremini noorte vajadusi märgata ja toetada.

Teele Kosk

Kanepi valla noorsootöötaja

Muhe kogukonnasündmus on järjest populaarsem

Jüriöö jooks tõi taas Erastverre kokku rekordarvu tervisespordi sõpru – üle 120 inimese. Ürituse kulgemise eest kandsid hoolt tublid noored vabatahtlikud aidates kaasa ettevalmistuste, korra hoidmise, ajavõtu ja muude ülesannetega. Ilmataat oli jooksurahva poolt – vihm andis endast märku alles siis, kui osalejad hakkasid juba kodu poole sätima. Iga vanuseklassi parimad said auhinnaks

prii pääsme Postitee jooksule. Suur tänu kõikidele, kes kaasa löid – noortele vabatahtlikele, Temp ja Taarile ning tervele Kanepi kogukonnale! Sel aastal kohtate tublisid vabatahtlikke Postitee jooksul ja sügisel Jõksi järve jooksul. Erastveres kohtume jälle järgmisel aastal!

Helena Rajatamm

Kanepi valla noorsootöötaja

Jüriööjooks 2025 soojendus enne starti. Foto: Hanna Liisa Rannula

„Killukalli“ – koht, kus beebid kiiguvad ja emad hingavad

Killukalli Loomekoda OÜ on Kanepi vallas tegutsev ettevõte, mis spetsialiseerub lasteriietele ja beebikiikedele.

Kes on selle kõige taga?

Killukalli looja on **Jane Valss**, nelja lapse ema, käsitööhull, multaskingu maailmameister ja professionaalne „kuidas-sa-kõikeseda-jõuad?“ inimene. Jane hakkas beebikiikseid õmblema siis, kui tal endal lapsed sündisid – ja kui selgus, et need väikesed inimesed armastavad kiikumist rohkem kui mis tahes muud lõbusust (sh LEGOd, kassid ja pannkoogid kokku).

Kui sa oled kunagi proovinud mitme lapsega korraga süüa teha, tolmu imeda, Zoomi koosolekul osaleda ja samal ajal kiigutada beebit põlve otsas – siis *teretulemast koju*, kallis lapsevanem. Killukalli teab täpselt, mida sa tunned. (Sest noh, ta on loodud just sellises kaoses.) Aastatega kasvas ühest kiigest väike vinge ettevõtmine, mis nüüd kannab nime Killukalli – ja mis toodab asju, mis pole mitte ainult armsad, vaid ka praktilised, vastupidavad ja lapsemeelselt lustakad.

Uued oskused? Muidugi!

Hetkel täiendab Killukalli looja end aktiivselt õmblustöö vallas, et Killukalli valik muutuks veelgi põnevamaks ja mitmekesisemaks. Tema unistus on pakkuda tulevikus veelgi rohkem erinevaid käsitööna valminud lastetooteid – selliseid, millele iga laps (ja lapsevanem) saab öelda: „*See on just minu moodi.*“

Mis teeb Killukalli eriliseks?

- Beebikiiged, mis päästavad päevi ja närve. (Tõsiselt. Need on rahuliku hetke saladus.)
- Ainukeksplaris lasteriided, mis on nii mõnusad, et laps ei taha neid seljast ära võtta, ka mitte pesemiseks.
- Nahasõbralikud kangad – sest tillukesed väärivad ainult parimat.
- Värvid, mis ei jäta elu halliks – Killukalli usub, et elu võib olla vikerkaar ka siis, kui hommikusöögihelbed on jälle diivanil.

Päriselt testitud. Kodus. Elu sees.

Need tooted pole lihtsalt riilikaunistused. Neid on kantud, venitatud, kiigutud, määrdunud ja armastatud. Kõik tooted sünnivad päris kodus, päris emaga, päris elu keskel – ja see ongi Killukalli saladus. See ei ole lihtsalt bränd – see on päris elu ilma filtriteta.

Liitu Killukalli perega Facebookis ja Instagramis – ja too oma arhipäeva natuke rohkem rõõmu, rahu ja värvi. PS! Kui su laps jääb kiiges magama ja sa saad lõpuks soojalt kohvi juua... siis tead, et oled Killukalli laienele saanud.

Kevadine sündmusterohke aeg Krootuse Kooli lasteaias

Vastlapäev Vana-Võrumaa Kultuurikojas

Vastlapäeva puhul külastas Sajajalgsete rühm Vana-Võrumaa Kultuurikoda, kus veetsime tore ja tegusa päeva koos lastega. Tegime üheskoos karaskit – lapsed said ise tainast segada ja kaasa lüüa. Küpsetamise järel maitsesime ühiselt valminud karaskit. See maitses eriti hästi just tänu laste enda tehtud tööle. Toas lasime vastlaliugu, rääkisime vastlakommetest ning arutlesime, miks ja kuidas neid on ajast aega tähistatud. Saim teada, miks lastakse vastlapäeval liugu, mis on vastlavurr ja milliseid toite sel päeval süüakse. Iga laps sai meisterdada endale mälestuseks armsa ja omanäolise kiisu – see oli tore ja loov tegevus, mis jääb meenutama vastlapäeva rõõme.

Teatrielamus: „Miks? Miks? Miks?“

Märtsi kolmandal nädalal külastasid Sajajalgsete rühm ja Sipelgate rühma suuremad lapsed Krootuse külakeskust, kus etendus pärimuslik lastelavastus „Miks? Miks? Miks?“. Läbi humoorikate lugude tutvustati lastele loomade ja lindude eripära. Etenus haaras ka publikut kaasa. Lapsed said katsetada rahvapille, osaleda pärimuslikes laulumängudes ning olla osa lavastuse sündmustest. See oli hariv ja kaasahaarav teatrielamus, mis pakkus rõõmu nii väikestele kui suurtele.

Luulepäev kutsus lavale väikesed esinejad

14. märtsil toimus Krootuse Kooli lasteaia luulepäev. Luulepäeval said osaleda kõik lapsed, kes olid koos vanemate või õpetajaga õppinud selgeks ühe Eesti autori luuletuse – või loonud selle lausa ise. Kokku

Kohtumine Rainer Rahasepaga. Foto: Krootuse Kooli lasteaed

esitati 11 omanäolist etteastet, kelle seast valis žürii välja kaks: Aleksander Kirikmäe ja Jetely-Mirell Sabre, kes esindasid Krootuse Kooli lasteaeda Põlvamaa lasteadeade luulepäeval. Suur aitäh kõigile tublidele esinejatele ning vanematele ja õpetajatele, kelle toetus ja julgustus aitas lastel lavale astuda enesekindlalt ja rõõmuga. Suured tänud õpetaja Siiri Raiale konkursi kavandamise ja läbiviimise eest.

Eesti Raamatu Aasta kohtumine: kirjanik lasteaialaste keskel

Eesti Raamatu Aasta raames kohtusid Krootuse Kooli lasteaia Sajajalgsete rühma lapsed Põlvamaalt pärit kirjaniku Rainer Rahasepaga. Kohtumine pakkus lastele võimaluse piiluda raamatumaailma telgitagustesse ning kuulata põnevaid lugusid otse autori esituses.

Kirjanik jutustas lastele haaravalt raamatute sünniloost, selgitades, kuidas ideed muutuvad juttudeks ja kuidas illustratsioonid jõuavad kaante vahele. Lapsed kuulasid suure huviga ning esitasid hulgaliselt küsimusi, mis näitasid nende elavat huvi lugude loomise vastu.

Kohtumise üks tipp hetki oli kirjaniku enda lugude ettelugemine. Rainer Rahasepa jutustused olid kaasahaaravad ja tekitasid palju elevust, pakkudes nii naeru kui ka mõtlemisainet. Lapsed kuulasid hoolega ja elasid lugudele kaasa, avastades iga loo kau- du midagi uut ja põnevat.

Lisaks kirjaniku tööle on politseikapten

Rainer Rahasepp igapäevaselt ametis Kagu politseijaoskonnas rühmajuhina. Tema mitmekülgsed kogemused ja elukutse annavad tema lugudele omapärase ja huvitava vaatenurga.

Kinnituseks sellest meeldejäävast kohtumisest sai rühm endale ühe raamatu koos autogrammiga, mis jääb neile toredaks mälestuseks ning innustab edaspidigi raamatuid avastama. Sellised kohtumised on suurepärase viisi laste lugemishuvi süvendamiseks ning kirjanike töö ja raamatute loomise protsessi tutvustamiseks.

1.aprill – nalja ja naeru päev

Naljapäev 1. aprillil algas Sajajalgsete rühmas lustlikult. Lapsed tulid lasteaeda nende jaoks naljakates rõivastes. Hommikul leidsid nad kapist vahvad juhised, kuidas rühma saabuda: hüpates, lauldes või muul lõbusal moel. Rühmaruumis võttis lapsi vastu õpetaja Kloun, kes ajas kogu päeva jooksul kõik asjad omavahel sassi. Seepärast juhtuski, et lapsed sõid toolidel ja hommikuringis oli istumise alla sattunud suur pink. Ja oh seda nalja, kui voodeid polnudki ja magasime hoopis madratsitel.

See mänguline päev oli hea võimalus arutada koos lastega, mis vahe on sõbralikul naljal ja narrimisel ning kuidas koos naermine aitab üksteisega lähedaseks saada.

Anu ja Maarja

Sajajalgsete rühma õpetajad

Munapühade tähistamine Prangli külakeskuses

18. aprillil tähistasime Prangli külakeskuses munapähi. Alustasime kell 12 munade värvimisega. Neid sai värvida mitmel erineval viisil munavärvide või pliiaitsitega. Seejärel meisterdasid lapsed papptaldrikutest jänkunaõga munakorve. Koju minnes sai igaüks oma värvitud munad korvi panna. Lapsed mängisid erinevaid munapühadega seotud mänge. Õues oli munapühade jätkul ettevalmistatud neli erinevat punkti. Esimeses punktis tuli muna kanda lusika peal ja kõndida ümber künka. Teises punktis oli muna

veeretamine läbi toru või lauda mööda, kelle muna kaugemale veeres. Kolmandas punktis tuli ühe pörkega pall munakarpi saada. Neljandas punktis tuli tuua jooksuga erineva suurusega plastikmune ämbrisse. Õues sai veel mängida „Tibu, tibu ära näita!“, sulgi puhuda ja kiikuda. Kõik osalejad said šokolaadimunad. Lastel oli tore päev, said värvida, meisterdada ja mängida. Ilusat kevadet!

Merle Juhkam

Prangli külakeskuse huvijuht

Mälumäng sai väarika lõpu!

Reedel, 11. aprillil toimus Saverna raamatukogus mälumängu hooaja lõpetamine. Kohal olid kõik hooajal osalenud 7 meeskonda, et tähistada selle hooaja teadmiste rohkete aega.

Hooaeg koosnes kuuest mänguõhtust, kus osales 7 meeskonda. Sel hooajal paistsid silma vägagi tasavägiselt meeskonnad EHHE, ÜKS, KROOTUSE. Hooaja võitjaks osutus EHHE meeskond ja talle järgnesid järgmised meeskonnad: ÜKS, KROOTUSE, KRIKU, RAAMATUKOGU, PARGI, TUULIKU.

Suur-suur aitäh Krootuse Raamatukogu-Külakeskuse direktor Vaike Puuselg, et tulid kaaskorraldajaks! Suur aitäh Erastvere Raamatukogu-Külakeskuse direktor Katriin Raudsepp, Tuulike Mölder, Minna Kuuseorg küsimuste koostamise eest ja Ulvi Peepson ruumi ettevalmistamise eest!

Suur aitäh mälumängurid ja võistkonnad, kes terve hooaja väga hästi vastu pidasid! Suur aitäh toetajatele Kanepi vald ja Rain Kuuseorg.

„Mälumäng ühendab meid- see on rohkem kui mäng, see on mõttepidu!“

Kohtumiseni uuel hooajal!

Karis Kuuseorg

Saverna Rahvaraamatukogu direktor

Mälumängurite tiim EHHE. Fotod: Karis Kuuseorg

Mälumängu meeskonnad

Lõimumine algab kohtumisest: aitame kokku tuua kogukondi

Eestis on palju eripäraseid kogukondi, kus elab eri keele- ja kultuuritaustaga inimesi. Selleks, et toetada lõimumist ja koostööd kogukondades, on Kultuuriministeerium algatanud projekti „Lõimumist edendavad kogukondlikud tegevused“.

Projekti eesmärk on luua rohkem võimalusi eri keele- ja kultuuritaustaga inimeste osalemiseks kogukonnaelus, vähendada keelelist ja sotsiaalset eraldatust, suurendada ühtekuuluvustunnet, toetada lõimumist kohalikkul identiteedi tugevdamise kaudu ning suurendada vabaihenduste võimekust kaasata mitmekesise taustaga inimesi oma tegevustesse.

Kultuuriministeeriumi partnerid on Eesti Rahvakultuuri Keskus, Integratsiooni Sihtasutus ja Kodanikuühiskonna Sihtkapital, kes viivad ellu kogukondi toetavaid tegevusi, et aidata kohalikel kogukondadel uute liikmetega tuttavaks saada ja neid kogukonna tegemistesse kaasata.

Esimesel aastal loome vundamendi – milline on kogukondade roll? Lõimumine

on pikaajaline protsess, mis algab tuttavaks saamise, suhete ja usalduse loomisega. Eesti Rahvakultuuri Keskuse ülesandeks projektis on korraldada sihtrühma kaasavaid ja omavahelist suhtlemist soodustavaid koostöötegevusi kõikjal Eestis, v.a Ida-Virumaal.

2025. aastal keskendume eelkõige kogukondade kaardistamisele ja kohalike partnerite leidmisele, et tagada tegevuste tõhus elluviimine. Kui te olete mõelnud, kuidas oma piirkonnas lõimumist toetada, siis vahel piisab lihtsalt ühest heast ideest ja tahtest midagi koos teha. Kohalikel kogukondadel, omavalitsustel ja vabaihendustel on oluline roll selliste tegevuste ja sündmuste planeerimisel, mis aitavad inimesi kokku tuua ja kogukondi ühendada.

Eesti Rahvakultuuri Keskuse projektijuht Sille Roomets: „Mõelge üritusele, mis tooks inimesed kokku – näiteks ühine kokkamine, looduses matkamine, talgud, tähtpäeva tähistamine, kultuurisündmus või hoopis mõni loov töötuba. Just sellistes kohtades sünnivad päris vestlused ja uued suhted.

Igal kogukonnal on oma eripära – kasutage seda ära ja leidke viis, kuidas uusi elanikke kaasata sellesse, mis teil juba hästi toimib.“

„Kui teil on selleks huvi ja tahe, siis mõelge, kellega koostööd teha, millise sõnumiga inimesi kutsuda ja kuidas muuta üritus seliseks, kuhu igaüks tunneks end oodatuna. Lõimumine ei pea olema keeruline – see algab väikestest sammudest ja suurest soovist inimesi ühendada.“ lisab Roomets.

Kultuuriministeeriumi kogu projekti eelarve on 5,17 miljonit eurot, tegevusi toetab Euroopa Sotsiaalfond+. Projekt kestab kuni 2029. aasta septembrini.

Rohkem infot kaasalöömise kohta Eesti Rahvakultuuri Keskuse Kagu-Eesti ja Viljandimaa mentorilt:

Taisto Uuslail
5749 3451
taisto.uuslail@rahvakultuur.ee

MAI KANEPI KIHELKONNA KULTUURILOOLISES KALENDRIS 2025

1. 120 aastat tagasi **1.05.1905** sündis Krabil **August Maior**, koolmeister ja muusikajuht, surnud 25.9.1954 Haanjas, maetud Kanepi Mäe kalmistule, lõpetas Võru ÕS 1925, koolijuhataja Kanepis 1932-1940, Kanepi kihelkonna uue koolimaja ehitamise korraldaja 1934-37, kooli kooride ja mandoliiniorkestri juht, Kanepi laulupäevade üldjuhte, töötas pärast Kanepist lahkumist Haanjas, abiellus Kanepis Hilda Kooliga, tütar Helje Kasesalu oli õpetaja Kanepi ja Karste koolis.

2. 30 aastat tagasi **2.05.1995** suri Saksamaal Kölnis **Klara Johanna Anette von Roth-Sponholz**, kunstnik Axel Sponholzi lesk, sündinud 1902. a. Veriora mõisas Rothide peres. Tänu tema sihtannetusele 1992. a. Kanepi koolile Kölnist, (juhuil kui tema esivanema praost Rothi asutatud Kanepi kihelkonnakool veel eksisteerib), tekkisid esmakordselt sidemed Rothidega. Annetus edastati Kölni seniioride kodust Kanepisse maadeurija F. v. Wrangelli järeltulijate poolt Eesti ja Läti iseseisvuse taastamisel nende suguvõsadega seotud piirkondade koolide abistamiseks loodud fondi „Pro Scola“ kaudu. Fondi loojate Wrangellitest initsiaatorid ja korraldajad ise olid ka praost Rothiga seotud. Rothi-Wrangellite suguvõsa kultuuriloolise tegevuse uurija M. Hirvlaane aitas „Pro Scola“ juhtidel P.-F. Krienitzal ja Hermann v. Wrangellil leida kontaktid koolidega, kuna oli tuttav Wrangellite järeltulijatega juba nende perekonna esimese kokkutuleku korraldamisest Eestis 1990. M. Hirvlaane saadetud tänukirja lasi K. Sponholz paljundada ja saatis laiali Rothide järeltulijatele Saksamaal, Rootsis ja Inglismaal. Saabusid vastused Eestisse ja 1993. a. korraldasime Kanepi kooli, kiriku ja valla abiga Kanepis ja Verioral Rothi järeltulijate esimese üleilmse perepäeva Eestis. Nii loodi tänaseni jätkuvad sidemed Rothidega. 2000. a-st alates anti nende poolt koolile välja parimate emakeele tundjate Rothi stipendiumi. Paula ja Fredrik von Roth perekonnanõukogust olid kutsutud ka Kanepi kooli 220. aastapäevale ja praost Rothi 270. sünniaastapäevale mullu novembris.

3. 50 aastat tagasi **6.05.1975** suri Kohtla-Järvel **Valter Leis** Jaani p., sündinud Erastvere v. Mäe-Lauri t 10.02.1898, osales Vabadussõjas Lõunarindel, oli Põlgaste vallavanema abi 1927-34, vallavanem 1934. a-st, 1939. a-st Kanepi abivallavanem, Põlgaste VTÜ asutajaid ja esimees, Masinatarvitajate ühingu juhatuse liige, K. L. Erastvere Kompanii päälük 1924-27, Kanepi kirikunõukogu liige, Erastvere Piiritusevabriku juhatuse liige, kooli hoolekogu esimees.

4. 200 aastat tagasi **13.05.1825** sündis Vaa-

lovallas Märitse t. **Heinrich Undritz**, koolmeister, surnud 10.11.1898 (73) Vana-Pranglis, maetud Kanepi kalmistule, loobus päritud talukohast ja sai koolmeistriks, oli aastatel 1855-74 Karaski vallakooli juhataja, kirjutas kooli kohta põhjaliku vastuse ÕES ankeedile (1863), laulis Kanepi meeskooris, juhatas oma koori, peres kasvas 10 last, kellest sirgus mitmed nimekad kiriku-, haridus- ja ajakirjandus tegelasi (Thomas, Arnold, Paul, Andres), pidas veel ka vallakirjutaja ametit, hakkas 1874. a.-st põllumeheks.

5. 80 aastat tagasi **13.05.1945** suri metsateadlane **Oskar Evald Daniel Ilshofenis Saksamaal**, sündinud 15.03./27.03.1874 Võrus, noorim kolmest Kanepi kultuuriloo tuntud vennast Danielist, Kanepi seltsitegelane, metsandusteadlane, õppis HTG ja Eberswalde Metsaakadeemias Saksamaal, oli Kooraste valla- ja kohtukirjutaja, praktiseeris metsanduse alal Linnamäel, Kärkulas, Urvas-tes, Vaabinas, Varangul, mujal Eestis ja Venemaal, opteerus 1920 Eestisse. Töötas Eesti Metsade Peavalitsuses, oli 1921. a-st Tartu Ülikooli metsaosakonna õppejõud, 1938. a-st erakorraline professor, ajakirja „Eesti Mets“ asutajaid, toimetaja, peatoimetaja, juhtis „Eesti Entsüklopeedia“ metsaosakonda, kirjutas metsanduse õpikuid ja käsiraamatuid. 1944. a. põgenes Saksamaale. Ilmunud metsanduse suurmeeste sarjas raamat Heino Kasesalult „Oskar Daniel“.

6. 60 aastat tagasi **20.05.1965** suri Erastveres **Selma Oja**, sündis Erastvere v. **9.07.1909**, koolijuhataja Robert Oja tütre, seltsitegelane, pedagoog, Kanepi lasteaija kauaaegne juhataja.

7. 155 aastat tagasi **25.05./6.06.1870** suri admiral **Ferdinand von Wrangell** Tartus venna kodus külaskäigu järel lapsepõlve paikadesse Võrumaal: Joosu, Võru ja Vana-Nursi mõisasse. Joosu mõisast pärinev admiral, maetud Viru-Jaagupi perekonna kalmistule, sündinud Pihkvas 29.12./9.01.1796 isa ametisõidul perega sinna, kasvas Võrumaal vanemate mõisas Joosus, Hurmis ja Vana-Nursis, unistas maade-uurimisest ja karastas end ja luges palju, kaotas 10 aastaselt mõlemad vanemad, lapsed jagati sugulaste kasvatada. Ferdinand saadeti eestkostja poolt Peterburi mereväe kadetikorpusse koos onupojaga. Lõpetas Peterburi mereväe kadetikorpuse. Temast sai mereväehvitser, geograaf, võttis osa 1817-19 V. Golovnini ümbermaailmareisist, juhtis 1820-24 Venemaa Kirde-Siberi ranniku uurimise ekspeditsiooni. Tegi kindlaks tõusu-mööna jt loodusnähtuste põhjal, et Põhja-Jäämeres peab olema maismaa-ala. Saar

nimetati hiljem tema auks Wrangelli saareks. 1825-27 sooritas ümbermaailmareisi laeval „Krotki“, oli aastatel 1840-49 Vene-Ameerika Kompanii direktor Alaskal, kindralkuberner, 1855-57 mereminister, mastimändide metsade haldaja, läks erru 1864 ja elas pere juures oma Viru Roela mõisas. Arhiivi hulgas olid ka otse Vene keisril allkirjaga puhkuseload, kus keiser isiklikult määras isegi puhkuseaegsed päeva- ja reisirahad koju sõiduks. Mereministeeriumi Õpetatud Komitee president, paljude seltside, ülikoolide ja akadeemiate auliige. Tema nime kannavad saar Põhja-Jäämeres, mägi, linn Alaskal, indiaani suguharu ja Roela Põhikool Virumaal. Tema teaduslikku pärandit tutvustati admiral 200. sünniaastapäeval rahvusvahelise konverentsiga Tartu ülikooli ajaloo muuseumis ja Leningradis. Tartus ilmusid „FvW in itinere“ 5 brošüüri (Wrangellite perekonnanõukogu, dr. iur P.-F. Krinitzi, Hermann von Wrangelli ja M. Hirvlaane ettevõtmisel koos teadusloolastega). Admiral Roela kodumõis on säilinud, kuid lagunenu, erakätes. Mõisa botaanilise kaitse all olevas pargis asub ankru mälestuskivi admiralile. Ta on üks nendest Eesti ala teadlastest, kes oli isegi nõukogude ajal oma kodumaa peaaegu tundmatu, kuna ühed peavad teda baltisaksa paruniks, teised tänaseni vene teadlaseks. Seetõttu on need brošüürid rahvusvahelise konverentsi ja ekspeditsioonide materjalidega väärtuslikud kogumikud. Tallinna meremuuseumis ja linnamuuseumis on esemeid tema ekspeditsioonidelt.

8. 185 aastat tagasi **27.05.1880** suri Tartus kindralleitnant **Johann Friedrich von Roth**, sündis praost Rothi pojana Kanepis 2.02.1793. Õppis Tartu Ülikoolis arstiteaduskonnas koos embrüoloogia rajaja C. E. v. Baeriga, kellega jäi sõbrana alaliseks kirjavahetusse, astus vabatahtlikuna 1812 Napoleoni vastu sõtta, jäigi sõjaväeteenistusse, oli Tiflisi komandant, Kaukasuse põllumajanduslike ja välismaiste kolooniate ülem, osales Venemaa-Kaukaasia sõdades, läks erru kindralleitnandina, kirjutanud memuaare, ka Schamyli Achty kindluse ümberpiiramisest. Taasavatud Tartu ülikoolis õppis esimeste üliõpilastena 3 Rothi poega, hiljem 100 aasta jooksul kokku 28 Rothi järeltulijat. Üks tema esivanematest – lell Martinus Roth Academia Custaviana-Carolina Pernavensis, olles ka Tartu kodanik.

Kultuuriloolise kalendri koostas
Milvi Hirvlaane

Põlvamaa Laulu- ja Tantsupidu 2025 “Ajast Aega” – kolme põlvkonna pidu!

Pressiteade
14.04.2025

25. mail kell 16 olete oodatud Intsikurmu, et pidutseda koos kõikide rahvakultuuri nautivate põlvamaalastega – laulavad, jalga keerutavad ja pilli piinavad nii mudilased, täiskasvanud kui ka eakad – kõik samal peol üheskoos!

Tänavuse peo eakate osa pealkiri on „Aastad läevad, kuid elurõõm ei kao“ – just nagu ütleb Reet Linna – Elame veel! – nii laulavad-tantsivad ka meie memmed-taadid. Peo tantsukavaga osaletakse ka Lõuna-Eesti Memme-Taadi peol 1. juunil Pühajärvel. Eakatega on koos esinemas ka külalised Soomest, Lätist ja Leedust. Esitamisele tuleb enamuses pealinna laulu-tantsupeo repertuaar. Laulame ikka ka neid põliseid laule, mida teame peast. Osalevad nii rahvapillimängijad kui ka orkestrid.

Peale pidu saab rahvamuusika saatel ka simmanil tantsida!

Peole pole vaja oma pirukaga tulla – söögi- ja joogipoolist saab kohapealt. Ja mis oluline – pidu on tasuta! Kõigile omadele ja külalistele. Pidulavade looja harrastajad, juhendajad, Kultuurkapital, Kagu-Eesti Rahvatantsujuhtide Liit, Kohvik Põlva, koolid, vallad ja nende liit. Toimkonnas on Heleri Kängsepp, Saidi Tammeorg, Merje Gross, Tiina Ilves, Maarja Pukk, Kadri Jõgi, Nele Ristee, Andre Laine ja Taisto Uuslail.

Küsi ja Sulle vastatakse: 5749 3451.

Pressiteate koostas Taisto Uuslail, rahvakultuurispetsialist Põlvamaal, Eesti Rahvakultuuri Keskus.

MAI-JUUNI	
Täpsem kalender asub valla kodulehel. Kõik soovijad saavad oma sündmuse kalendrisse ise lisada. Logi sisse https://www.kultuurikava.ee/ ja https://kultuuriaken.tartu.ee/ ning lisa sündmus.	
10.05 kell 9.00	Kanepi Kevadlaad, Kanepi Gümnaasiumi staadionil Traditsiooniline Kanepi kevadlaad toimub iga ilmaga ja pakub rõõmu igale osalejale! Alates 10.00 saab kaasa elada meeleolukale laadaprogrammile kus esinevad Kanepi isetegevuslased ja võrratu Võru noortebänd KROKS! Info: 5816 3636 Tasuta
10.05 kell 10.00	POSTITEE PILLERKAAR 2025, Postiteel 18. mail alates kell 10.00 ootavad Teid üle tosina Postitee äärsed ettevõtte, kogukonnakohviku ja talu.
10.05 ja 13.05 kell 19.00	Etendus „Maitse Ingrid“ Alle-Saija Teatritalus Lavastus põhineb A.Kivirähki näidendil „Väikesed saladused“. Anna, kes on pärast kooliaega läinud Euroopasse maa- ilma avastama, pöördub tagasi kodulinna Pärnusse. Etendus on kahes vaatuses. Piletid: eelmüügist tavapilet 15 EUR, sooduspilet (pensionärid, õpilased) 12 EUR; kohapealt ostes tavapilet 18 EUR, sooduspilet 15 EUR. Piletid: eelmüügist tavapilet 15 EUR, sooduspilet 12 EUR; kohapealt tavapilet 18 EUR, sooduspilet 15 EUR.
14. 05 kell 10.00	Seenioride vestlusring, Saverna raamatukogus. Kolmapäeval, 14. mail kell 10 toimub seenioride vestlusring. Vestlus- teema: „Toit, tervis ja tarkus- räägime koos!“
17.05 kell 18.00	MuuseumiÖÖ „Öös on raamatut“ Eesti Maanteemuuseumis
24.05 kell 16.00	Rahvusvaheline Memme-Taadi tantsupeo õhtu, Kanepi Seltsimajas. Põlvamaa Laulu- ja tantsupeo eelõhtul toimub Kanepis seal osalevate Leedu, Läti, Soome ja Kanepi Päripidi ja Vunkratta tantsukollektiivide kontsert. Näha saab lisaks Põlva peo tantsudele ka rohkelt teisi imeilusaid tantse. Kõik on palutud! Tasuta
30.05 kell 19.00	Kevadõhtu karjaselaulud, Karilatsi Vabaõhumuuseumis. Kontsert on kahes osas. Pilet eelmüügist ostes: tavapilet 12 EUR, sooduspilet 10 EUR. Pilet kohapealt ostes: tavapilet 15 EUR, sooduspilet 13 EUR. NB. Kohtade arv on piiratud! Piletid: eelmüügist tavapilet 12 EUR, sooduspilet 10 EUR; kohapealt tavapilet 15 EUR, sooduspilet 13 EUR.
01.06 kell 10.00	Lastepäev Alle-Saija Teatritalus. Armas kodune lastelaad, kus lapsed saavad müüa või vahetada oma väikeseks jäänud riideid ja mänguasju, samuti isetehtud asju. Samuti on laadale oodatud ka täiskasvanute taaskasutusasjad, enda teh- tud kunst ja käsitöö, omakirjutatud raamatud, toit, jne.
06.06 kell 19.00	Alle-Saija Teatritalus Komöödia „Mehed ei nuta“ Pilet 10 EUR

TUULEMÄE
PUUKOOL

► Müüa õunapuud, pirnipuud, ploompipuud, maguskirsid ja marjapõõsad.

► Info telefonil 53824700 Taivo

► E-mail: taivo.sild@gmail.com

► Facebook: Tuulemäe Puukool

► Aadress: Tuulemäe talu, Erastvere küla, Kanepi vald, Põlvamaa (Google map: Tuulemäe puukool)

KANEPI TEATAJA	
graafik 2025	
Lehe materjale ootame iga kuu kolmandaks reedeks	Lehe kanne postkastidesse algab alates
16.05.2025	5.06.2025
20.06.2025	10.07.2025
18.07.2025	7.08.2025
22.08.2025	11.09.2025
19.09.2025	9.10.2025
17.10.2025	6.11.2025
21.11.2025	11.12.2025

Õnnitleme!

96

Alilia- Heinola Banhard

24.05.1929
(Krootuse)

92

Sulev Punning

26.05.1933
(Krootuse)

91

Koidula Eit

09.06.1934
(Tiido)

90

Eevi Rumm

03.06.1935
(Krootuse)

85

Milvi Suur

18.05.1940
(Magari)

80

Jaan Kaljo

03.06.1945
(Krootuse)

75

Tiit Paabo

06.06.1950
(Valgjärve)

70

Rutt Viires

10.05.1955
(Kanepi alevik)

65

Mart Mikkelsaar

14.05.1960
(Kanepi alevik)

Therese Arulepp

14.05.1950
(Koigera)

Maie Hani

16.05.1950
(Saverna)

Liia Prükk

09.06.1950
(Kanepi alevik)

Anu Anepaio

11.05.1955
(Krootuse)

Heiti Põkk

26.05.1955
(Kanepi alevik)

Kersti Paiso

30.05.1955
(Maaritsa)

Jaan Logina

07.06.1945
(Voorepalu)

Riina Vuks

11.05.1945
(Tõdu)

Renate Kirista

10.06.1945
(Karaski)

Helje Kasesalu

10.06.1945
(Kanepi alevik)

Ilmars Butlers

05.06.1960 (Jõgehara)

Õnnitleme sünni puhul!

Linda Marie Kure

(Krootuse)

Saskia Laine

(Hino)

SOOVITAB

NATURHELD TUULETÖKKE- JA SOOJUSTUSPLAADID!

 Naturheld puitkiudplaadid, ühendavad taskukohase hinna ja Saksa kvaliteedi. Tagage oma hoone tuule- ja soojakindlus.

TERMEX TSELLUVILL: KVALITEETNE JA NÄRILISTELE VASTUMEELNE SOOJUSTUS!

 Tselluvill – parim valik soojustamiseks! Soojust pidav, hingav, niiskust reguleeriv ja keskkonnasõbralik isolatsioonimaterjal. Vähendab igakuist kulu kütmisele ja tagab hoones ühtlase sisekliima.

PAIGALDUSTEENUS: USALDA OMA KODU SOOJUSTAMINE MEIE HOOLDE!

Paigaldame erinevaid puistevillasid üle Eesti! Meie professionaalne paigaldustiim tagab kiire ja kvaliteetse tulemuse.

PAIGALDUSSEADME RENT: SÄÄSTA AEGA JA RAHA!

Rendi erineva tootlikusega paigaldusseadmeid koos järelhaagise, B-kategooria furgooni või C-kategooria veoautoga ja vii töö kiiremini lõpule. Mugav, lihtne ja soodne lahendus!

VÕTA ÜHENDUST! [| INFO@EESTIPUISTEVILL.EE](mailto:info@eestipuistevill.ee) | +372 5080814

Kuulutused

- Ostan metsa- ja põllumaad. Telefon 5527 322.

■ Korstnate ehitus ja remont koos vajalike plekitöödega. Tel 56 189 517, joosep.sepp@mail.ee.

■ Ehitiste seadustamine, kasutus- ja ehitusload ja muud teenused. Kirjutage või helistage. coreteloy@gmail.com, tel 5814 2386.

Puurkaevud Maaküte
Kanalisatsioon

www.puurvesi.ee

info@puurvesi.ee

+372 5566 2032

+372 5569 4310

Mälestame

Leili Hüsson

17.10.1932-26.03.2025
(Kaagvere)

Ilmar Kreevan

15.03.1939-26.04.2025
(Karste)